

E 1291

A

DUNÁNTÚLI ÁG. HITV. EV. EGYHÁZKERÜLET

INTERNÁTUSSAL KAPCSOLATOS

KÖSZEGI

LEÁNY-KÖZÉPISKOLÁJÁNAK

(FELSŐ, LEÁNYISKOLA ÉS LEÁNYGIMNÁZIUM)

ÉRTESÍTŐJE

az 1922—23. iskolai évről.

XXIV. ÉVFOLYAM.

KÖZLI:
ARATÓ ISTVÁN
ISZASZATÓ.

REV 85

REV 98

REV 2010

i.

Kormányzat, felügyelet.

Intézetünk a dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerület tulajdona, mely mint fenntartó testület az intézet feletti felügyeletet is gyakorolja, még pedig elnöksége, továbbá a főiskolai nagybizottság, két kiküldött felügyelő és a helyi iskolai bizottság közvetítésével.

Az állami felügyeletet a miniszteri megbízott teljesíti. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dsida Ottó, győri tankerületi kir. főigazgatót bízta meg e felügyelet gyakorlásával.

II.

Tanári testület és tárgyfelosztás.

A) A tanári testület rendes tagjai:

1. *Arató István* igazgató; tanította a VIII. osztályban a természet-tant heti 3 órában.

2. *Bakos Júlia* rendes tanítónő; tanította a magyar nyelvet az I. és IV. osztályokban heti 8 órában; az internátus vezetője.

3. *Becker Nándor* r. tanár; tanította a német nyelvet az V., VI., VII. és VIII., a latin nyelvet a VII. és az ókori irodalmat a VII. osztályban heti 18 órában; a VII. osztály főnöke.

4. *Feigl Amália* helyettes, okt. 1-től rendes tanár; tanította a rajzot és kézimunkát az I—VIII. osztályokban heti 19 órában; a II. osztály főnöke, a rajzszerék őre. Internátusi nevelőnő.

5. *Freyler Emma* rendes tanítónő; tanította a világi éneket az I—IV. osztályokban heti 6 órában s zongorát az internátusban.

6. *Gosztonyi Margit* rendes tanítónő; február 1-ig tanította a francia nyelvet a III—VIII. osztályokban heti 15 órában, február 1-től az év végéig tanulmányi szabadságon volt.

7. *Harsányi Gyula* r. tanár; tanította a történelmet a II. és a IV—VIII., a földrajzot a VIII. osztályban heti 17 órában; a tanári könyvtár őre.

8. *Kissné Bakó Ilona* rendes tanítónő; szept. 1-től febr. végéig betegsége miatt szabadságot, február 1-től nyugdíjazva.

9. *Kiss István* rendes tanár; tanította a hit- és erkölcstant az I—VIII., a görög nyelvet a VII. és a gyorsírást az V. osztályban heti 19 órában; a belmissziói egyesület vezetője.

10. *Kissné Kovács Margit dr.* rendes tanár; tanította a földrajzot az I., II. és III., a természetrajzot az V. és VI., az ásványtant a VII. és VIII. osztályokban heti 16 órában; a természetrajzi és vegytani szerek őre; az V. osztály főnöke.

11. *Kolofont Etelka* rendes tanítónő; tanította a történelmet a III., a földrajzot a IV. és a testgyakorlást az I., II., III. és VI. osztályokban heti 14 órában; a III. osztály főnöke, az ifjusági könyvtár őre. Inter-nátusi nevelőnő.

12. *Krafka Borbála* rendes tanítónő; tanította a magyar nyelvet a III., a német nyelvet az I., II., III. és IV. osztályban heti 16 órában; az I. osztály főnöke, a földrajz-történelmi szerek őre.

13. *Marton Géza* helyettes, 1923. január 1-től r. tanár, tanította a mennyiségtant a III., V., VII., a természettant a VII., természettani gyakorlatokat a VII. osztályban heti 17 órában. A műhely szereinek őre.

14. *Miklós Berta* rendes tanítónő; tanította a mennyiségtant az I., a természetrajzot az I. és II., a vegytant a IV. és a tornát a IV. és V. osztályban heti 16 órában; a IV. osztály főnöke.

16. *Neustädter Frigyes* rendes tanár; tanította a mennyiségtant a II., IV., VI., VIII., a természettant a III. osztályban heti 17 órában; a VI. osztály főnöke, a természettani tanszerek őre.

16. *Sinóros Szabó Erna* helyettes tanár; tanította a magyar nyelvet a II., VI., VII. és VIII., az ókori irodalmat a III., IV., V. osztályban heti 17 órában; a VIII. osztály főnöke, az önképzőkör vezetője és a tanári értekezletek jegyzője.

17. *Suhajda Lajos* rendes tanár, igazgató-helyettes; tanította a latin nyelvet a VI. és VIII., az ókori irodalmat a VI. osztályban heti 14 órában; a segély- és kölcsönkönyvtár őre.

18. *Teke Sándor* rendes tanár; tanította a latin nyelvet az V., a magyar nyelvet az V., a görög nyelvet a VI., a filozófiát a VIII., a gyorsírást a IV. osztályban heti 19 órában.

B) Óraadók:

1. *Hammer Gyula* ev. elemi isk. ig.-tanító; tanította az egyházi éneket az I—VII. osztályokban heti 2 órában.

2. *Dr. Herschkovits József* rabbi; tanította az izr. vallástant heti 2 órában.

3. *Dr. Lauringer János* intézeti orvos; tanította az egészségtant a VII. osztályban heti 2 órában.

4. *Reményi Margit*; február 1-től tanította a francia nyelvet a III., IV., V. osztályokban heti 9 órában.

5. *Sarlay Géza* segédlelkész; tanította heti 4 órában a róm. kath. vallást.

6. *Varga László* főhadnagy, az alreáliskolai nevelőintézet tanára, tanította a francia nyelvet a VI., VII. és VIII. osztályban heti 6 órában.

III.

Elvégzett tananyag.

A tanítás teljesen a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszternek 141330/1918. sz. rendeletével kiadott tanterv szerint haladt. E tanterv az egyetemi nyomdában kapható. (Budapest I., Vár. Iskolatér 3. sz.)

A gyorsírást a miniszteri rendelet értelmében a IV. osztályban mint rendkívüli tárgyat tanítottuk heti 1 órában.

IV.

A tanulók névsora.

a) Rendes tanulók:

A csillaggal jelölt név bentlakó tanulót jelent.

I. osztály.

Ágoston Teréz, Balikó Eszter, Balogh Gizella*, Balogh Jolán*, Bogdány Vilma, Brader Berta, Demeter Zsófi* kimaradt, Erdélyi Jolán*, Eröss Ida, Gaál Györgyi*, Gutay Vilma, Gulácsy Éva, Hafenscher Vilma*, Herschkovits Edith, Kálmán Róza, Leithner Teréz, Löwe Ilona, Nagy Ilona kimaradt, Németh Stefánia* kimaradt, Oliwa Ilona*, Pacher Etelka*, Ritter Erzsébet*, Rodig Olga, Sass Erzsébet, Seybold Ilona, Schwartz Erzsébet kimaradt, Wartmann Erika*, Wartmann Margit*, Wölfel Vilma. Összesen: 29.

II. osztály.

Ágoston Karolin, Bárdossy Irma*, Bartos Rózsi*, Bösz Ilona, Dávid Elvira*, Deutsch Erzsébet, Draskovits Erzsébet, Edvy Lenke, Führer Gabriella*, Hajas Ilona*, Kálmán Irén, Karner Ida, Klemm Margit*,

Kováts Rózsi*, Markovszky Zsuzsánna*, Nagy Ilona*, Pacher Lenke*,
 Rossmann Laura, Szabó Eleonóra*, Takács Jolán, Thold Éva, Várallyay
 Teréz*, Weigl Krisztina, Weöres Irma, Wölfel Erzsébet, Zerthofer Irén.
 Összesen : 27.

III. osztály.

Balázs Gizella, Balikó Erzsébet, Bárdossy Karolin*, Bévárdy Éva,
 Brader Hilda, Brückler Hermina, Czirner Magda*, Erdélyszky Kornélia*,
 Eröss Krisztina, Godavszky Gizella, Gruber Mária, Halász Zsuzsánna*,
 Horváth Éva*, Kardos Katica*, Krausz Ilona, Krompaszky Judith, Lang
 Vilma*, Leithner Lujza, Manninger Hilda, Markovszky Mária*, Mester-
 házy Lúdia*, Oliwa Sarolta*, Persa Mária, Plank Ida*, Salgó Janka*,
 Seybold Anna, Suhajda Margit. Összesen : 27.

IV. osztály.

Báthory Klára, Bogdány Margit, Brill Rózsi*, Czéh Teréz*, Deutsch
 Irma, Draskovits Ilona, Fehér Mária, Fölnagy Mária, Frim Olga*, Ger-
 gelyfy Magda, Graf Elvira, Halász Klára*, Horváth Karolin*, Kárpáti
 Blanka, Kiss Irén*, Kovács Ilona, Kovács Sarolta*, Martini Lujza,
 Mesterházy Katalin*, Nagy Karolin, Paazig Hermina, Plank Berta*,
 Rodig Vilma, Schrott Gizella, Szakonyi Sarolta, Sziklay Margit, Várallyay
 Ilona*. Összesen : 27.

V. osztály.

Becker Erzsébet, Bódogh Karolin, Farkas Lenke, Kovács Györgyi*,
 Loparits Jolán, Losonczy Melinda*, Mager Paula*, Nagy Irén*. Ösz-
 zeszen : 8.

VI. osztály.

Becker Olga, Csapodi Margit, Fölnagy Klára, Hajek Sarolta, Jagits
 Vilma, Jambrits Ilona, Kadosa Vera*, Kapi Vilma*, Karner Margit,
 Krämer Sarolta, Krautsack Emma*, Krompaszky Sarolta, Manninger
 Margit, Marosi Irma, Ponesz Aranka, Schneller Ilona, Tangelmayer
 Hajnalka, Uhl Rózsi. Összesen : 18.

VII. osztály.

Ágoston Eszter, Csiszár Piroska, Drach Melitta, Gömbös Alice,
 Kovács Ilona*, Kovács Ilus, Krämer Olga, Krompaszky Rózsi, Sass
 Ilona, Sulczér Arabella*, Takács Mária, Tóth Sarolta*, Weinrich Hilda.
 Összesen : 13.

VIII. osztály.

Bognár Anna*, Führer Irén*, Löwensohn Malvin*, Nussbaum Ella, Siltár Kamilla*, Spiegel Teréz, Tangelmayer Aranka, Tangelmayer Margit. Összesen: 8

b) Magántanulók:

Deutsch Mária I. o., Koch-Ofner Lujza I. o. (vizsgálatlan maradt), Kostyál Marianne I. o., Molnár Irma I. o., Szabó Olga I. o., Kostyál Zsuzsanna III. o., Radványi Olga III. o., Záborszky Emma III. o., Trebits Erzsébet IV. o. (vizsgálatlan maradt), Trshtyenszky Etel szept. III. o. jun. IV., Mühl Hedwig V. o. (vizsgálatlan maradt), Mühl Hona V. o. (vizsgálatlan maradt), Szabó Lenke V. o., Varga Erzsébet V. o. Összesen: 15.

V.

Internátus.

1. Vezetés, nevelőszemélyzet.

Az iskolánkkal szoros összefüggésben levő internátusban elhelyezett növendékek nevelésében az igazgató felügyelete mellett **Bakos Júlia** internátusvezetőnő, **Kolofont Etelka**, **Feigl Amália** tanárnevelőnők, **Wagner Karola**, **Frühwirth Henrietta** és **Unger Henrietta** nevelőnők vettek részt.

A zenében **Freyler Emma**, **Hanély Flóra**, **Szovják Gisella**, **Szovják Vilma** és **Takó Józsefné** (cimbalom) oktatták a növendékeket.

Az intézet orvosa **Lauringer János dr.**, aki a növendékek egészségi állapotát ellenőrzi, őket évenként többször megvizsgálja és a betegeket kezeli. A betegápolást **Schmidt Paula** betegápolónő végzi.

Az internátusban elhelyezett növendékek felett a tanítónők és a nevelőnők gyakorolnak állandó felügyeletet, a tanulók az ő jelenlétükben végzik rendes napi munkájukat. Az internátusvezetőnő és a nevelőnők a növendékekkel étkeznek, sétálnak, szórakoznak és általában azon vannak, hogy a gondjukra bízott gyermekek testi erejét fejlesszék, egészségét óvják, ápolják és szeretettől áthatott nevelő eljárásukkal lelki képességeiknek nemes irányban való fejlődését előmozdítják. A nevelőnők szobái a hálók között vannak, úgyhogy a növendékek éjjel is szigorú felügyelet alatt állanak.

2. Házirend.

Az internátus házirendje a következő:

Télen, nyáron 6 órakor felkelés.

$\frac{1}{2}$ 8-ig öltözködés, hálósobák rendbehozása.

$\frac{1}{2}$ 8-kor istentisztelet (egyházi ének és ima), utána reggelizés.

8—1-ig tanítás órarend szerint.

$\frac{1}{4}$ 2-kor ebéd, télen ebéd után sétálni, nyáron, ha nincsen nagy meleg, a kertbe mennek a növendékek.

Délután $2\frac{1}{2}$ —4-ig vagy 5-ig tanítás, ezután ozsonna. Ozsonna után zongora-órák és előkészülés a másnapi tanórákra, zongoragyakorlás, nyáron séta.

$\frac{1}{4}$ 8-kor vacsora, $\frac{3}{4}$ 9-kor közös istentisztelet, felmenés a hálódba, mosdás, fésülködés, lefekvés.

Szombaton délután tiszta ruhának átvétele, ruhabeadás, szekrényrendezés és felváltva levél- és levelezőlap-írás.

Vasárnap és ünnepnapokon templombamenés, jó időben nagyobb séta. A társalgási nyelv felváltva magyar, német és francia.

A növendékek minden második évben táncoktatásban részesülnek.

A növendékeket a szülők és rokonok csak szerdán és szombaton délután 3—5-ig és vasárnap 11—12-ig látogathatják meg, mely alkalommal először az internátus vezetőjénél tartoznak jelentkezni. A növendékek csak oly látogatókat fogadhatnak, akiket vagy az internátus vezetője ismer, vagy akik a szülők felhatalmazását mutatják fel. A növendékek, hogy az intézeti életet minél rövidebb idő alatt megszokhassák, a tanév első két hónapjában egyáltalában nem fogadhatnak látogatókat.

Oly rokonok vagy ismerősök, akikkel az érintkezést a szülők és az internátus vezetője megengedik, rendszeren minden hónap első vasárnapján d. e. 11 órától kezdve kivihetik az intézetből a növendékeket, de kötelesek őket legkésőbb este 7 órára visszahozni. Az intézet ily alkalommal kísérő gyanánt csak megbízható személyeket fogad el, semmiesetre sem kiskorúakat vagy szobaleányokat. Az a növendék, aki a kimenő napon nem pontosan tér vissza az intézetbe, elveszti a következő kimenetel jogát, de a vezetőség azoktól is megvonja a kimenés jogát, akiknek haladása vagy viselkedése kifogás alá esik. Éjjelre kimaradni semmiesetre sem szabad, még szülői felügyelet alatt sem.

A növendékek a karácsonyi és húsvéti szüneteket a szülők kívánására és az igazgató beleegyezésével otthon tölthetik, azonban más ünnepeken nem utazhatnak haza. *A növendékek mindannyiszor, amikor*

a szünidő után az intézetbe visszatérnek, orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy sem családjukban, sem azon helységben, ahol tartózkodtak, ottlétük idején ragályos betegség nem volt.

A karácsonykor és húsvétkor hazautazó és ezen szünidők után az intézetbe visszatérő növendékeket kívánatra készségesen elkísértetjük Szombalhelyre, illetőleg onnan vissza, *de a tanév végén nem vállalhatunk az utazásra vonatkozólag gondoskodást, hanem a szülők vagy megbizottjaik feltétlenül az intézetben tartoznak a gyermekeket átvenni.* Amennyiben a szülők gyermekeik pontosságában nem biznának meg, sziveskedjenek gyermekeik holmiját a záróünnepély előtti, vagy utáni napon személyesen átvenni, mert az intézet csak a csomag elküldéséig vállal ezekért felelősséget.

A növendékeknek az internátusi vezetőség tudta nélkül leveleket elküldeni nem szabad. Szüleiknek hetenként, más hozzátartozóiknak havonként egyszer irhatnak; az utóbbiakkal folytatott levelezés korlátozásának és ellenőrzésének jogát a vezetőség belátása szerint gyakorolja.

Ékszereket és pénzt a növendékek nem hozhatnak, mert ezekért az intézet nem vállal felelősséget. Zsebpénzzel egyáltalában nem szabad ellátni a növendékeket.

A betegszobába a betegen és az ápoló személyzetten kívül másnak nem szabad bemenni. A többi növendékkal üzenet vagy levél útján való érintkezés is tilos.

3. A felvétel feltételei.

A jelentkezések az iskola igazgatóságához intézendők. Jelentkezés alkalmával a születési, iskolai, oltási, illetőleg újraoltási és hatósági orvos kiállította egészségi bizonyítvány melléklendő, mely szerint az illető gyermek egészséges, nem szenved oly testi vagy lelki fogyatkozásban, mely őt nevelő-intézetben való tartózkodásra alkalmatlanná tenné.

Az internátusba, amennyire a hely megengedi, felvesszünk nem evangélikus növendékeket is.

A fizetendő díjak a következők:

Felvételi és tanszerdíj	20 kg. búza.
Tandíj	80 " "
Tartásdíj	1600 " "
Zongoradíj heti két félóraért	100 " "
Zongoradíj heti két egész óraért . .	200 " "

E díjak négy egyenlő részletben esedékesek szept., nov., febr., és április elsején elsőrendű minőségű búzában, vagy annak egyenértékében. Az egyenérték megállapításának alapját az esedékesség napja

előtti utolsó budapesti tőzsdei árfolyam képezi. Az esedékesség napja után 10 napon belül ez egyenérték nem változik. *Későbbi befizetés esetén az egyenérték soha nem lehet kevesebb, mint az esedékesség napján, ha azonban a buza ára emelkedik, a többletet mindenkor a budapesti tőzsdei jegyzés alapján a késedelmes fizető megtéríteni tartozik.* A díjakat mindenki egész éven át buzában, illetőleg pénzben tartozik fizetni úgy, ahogy az első részletet fizette.

Kivételesen, igen indokolt esetben díjkedvezményt a helyi iskolai bizottság engedélyezhet.

Ha évközből a növendék kimarad, a legközelebbi tartásdíjrészlet esedékessége napjáig a díjakat fizetni tartozik, ha azonban ezen idő utánra szóló befizetése van, ezt az intézet visszatéríti.

Külön kiadások fedezésére az év elején minden tanuló után 60 000 K fizetendő be. Ebből nyerne fedezetet: tankönyvek, író- és rajzszerkek, hangjegyek, levelezési költségek, kézimunkához való anyagok, gyógyszerek, toalette-szerkek, ruha- és cipőjavítások és a szülők kívánságára beszerzett tárgyak.

Minden növendék számára belépéskor az intézet folyószámlát nyit, azon könyveli az összes befizetéseket és kiadásokat s félévenként a szülőknek számlakivonatot küld.

4. A növendékek által hozandó tárgyak jegyzéke.

a) *Ágynemű:* Háromrétű matrác, melynek hossza 180 cm., szélessége 80 cm., egy fejpárna, egy levarrott piros paplan, 3-szori fehér áthuzat, 3 lepedő és egy meleg pokróc.

b) *Fehérnemű:* 6 nappali ing, 3 hálókabát, 4 hálóing, 2 színes kreton fésülködő kabát, 6 nyári és 6 téli nadrág, 2 fehér és 2 színes nyári és ugyanannyi téli alsószoknya, 9 pár fekete harisnya, 6 mellény, 24 zsebkendő, 6 törülköző, 6 mosdótáltörölő, 2 mosdókezyű, 2 fésülködő v. fésütáska, 2 mosó fejkendő, 4 nagy asztalkendő, 1 fehér abrosz, 4 kávéasztalkendő, 1 színes abrosz, 2 asztalkendő-táska, 2 pohártörölő, 1 fürdőlepedő, 1 nagy fehér vászonkötény terítéshez, 6 sötét mosó- és 2 fekete kötény; végül 2 portörölő és 1 szennyes zsák.

A fehérnemű a könnyebb mosás és vasalás céljából egyszerűen készítenendő, ne legyen szegélyekkel, fodrokkal és csipkével díszítve.

c) *Felső ruházat:* Egyszerű nyári és téli felső ruha: 2—3 hétköznapi és 1—1 ünnepi. Az ünneplő ruhák egyszerű sötétkék öltözetek. Szükséges egy mosó fehér batisztruha, egyszerűen megvarrva.

Minden ruhához annyi szövetet kell adni, hogy javítást, esetleg meghosszabbítást lehessen eszközölni.

Továbbá 1 téli sötétkék, 1 nyári fekete szalmakalapot csak szalag-

dísszel és 1 tavaszi és téli *sötétkék* felöltőt. Téli és nyári keztyűt, 2–3 pár *magas* bőrcipőt, 1 pár reggeli papucsot, 1 pár fekete gamáslit, 1 pár sárcipőt, 1 nagy gyapjúkendőt, 1 kisebb gyapjúkendőt, 1 esernyőt és 1 négyszögű selyem nyakkendőt.

A felső ruhákat illetőleg a ruhajegyzék azon esetben szolgál irányadóul, ha *új ruhadarabokat* szereznek be; meglevő felsőruháikat tovább viselhetik a növendékek, de midőn elhasználódtak, azokat az előírás szerint pótolják.

d) Egyéb szükséges tárgyakból: 1 pár evőeszköz és kávéskanál, *kinaezüstből*. — Valódi ezüstkanalakat ne hozzanak a növendékek, ilyenekért nem vállal az intézet felelősséget. — Számmal ellátott fogmosó- és 1 ivópohár, 1 bontó, egy sűrű fésű, 1 haj-, 1 fog- és 1 ruhakefe. Varróeszköz, cérna, olló, szappan, fogpor, azonkívül egy darab régi vászon, mely sérülés esetén kötszer gyanánt szolgálhat.

Minden ruhadarabba és egyéb tárgyba az intézeti számot be kell jegyezni.

Minden növendék köteles a magával hozott tárgyakról két egymással teljesen megegyező s a szülők által is aláírt jegyzéket hozni, a jegyzékek közül az egyik a szülőknél, a másik az illető hálóra felügyelő nevelőnőnél marad.

VI.

Adatok az 1922—23. isk. év történetéhez.

Az iskolai év kezdete és lefolyása. A tanítás a rendes időben kezdődött s zavartalanul folyt le. Az I.—VII. osztályokban a tanítás június 14-én nyert befejezést, az összefoglaló ismétlések június 15.—20. napjain voltak. A VIII. osztályban a tanítás május 6-ig tartott, az osztályvizsgálatok május 7.—9. napjain folytak le. Június 21-én évváró ünnepély.

A tüzelőanyag hiánya miatt a karácsonyi és húsvéti szünet egyegy héttel a rendesnél hosszabb volt s a téli hónapokban a torna-tanítás szünetelt.

Személyi változások. Kissné Bakó Ilona rendes tanítónő ideiglenes nyugdíjaztatása 1922. aug. végével lejárván végleges nyugdíjaztatásának elintézéséig egészségi okokból szabadságon volt. 1923. márc. 1-től véglegesen nyugdíjaztatott.

Mély sajnálattal kell itt megemlékeznem arról, hogy állását a létszámcsökkentésre való hivatkozással a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr megszüntette. Ennek alapján az előző évben Knöbel Ottó kár által betöltött német-francia tanári állás nem volt betölthető.

Ugyancsak a létszámcsökkentéssel kapcsolatban az énektanítónői állástól a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a fizetéskiegészítő államsegélyt 1923 július 1-től megvonta. Ezen intézkedésből kifolyólag Freyler Emma rendes tanítónőt ugyanezen időponttól kezdődőleg nyugdíjazta.

Mikó Vilma rendes tanár férjhezmenetele folytán állásáról 1922. aug. végével lemondott.

Dr. Országh Sándorné megbízott tanítónő férjének Kőszegről való távozása folytán az intézettől 1922. aug. végével megvált.

Mikó Vilma helyébe az egyházkerület Harsányi Gyula volt felsőlövői rendes tanárt választotta meg, aki már az előző évben mint beosztott tanár működött az intézetben.

Dr. Országh Sándorné helyébe az egyházkerület Feigl Amáliát választotta meg, aki már előző évben az intézetnél működött mint helyettes tanár a matematikai-fizikai tanszéken. Feigl Amália 1922. okt. 1-től rendes tanárrá lépett elő.

Az így megüresedett mennyiségtan-termesztani állásra meghívást kapott Marton Géza soproni ev. lyceumi helyettes tanár. 1922. szept. 1-től helyettes tanári minőségben, 1923. január 1-től rendes tanári minőségben töltötte ez állást be.

Az üresedésben lévő tornatanítónői állásra az egyházkerület Kolofont Etelkát választotta meg rendes tanítónői minőségben 1922. szept. 1-től kezdődőleg. — Kolofont Etelka már előző évben is mint beosztott töltötte ezen állást be.

Suhajda Lajos rendes tanár egyházfőhatósági intézkedéssel helyettes igazgatói megbízatást kapott.

Internátusi nevelőnői megbízatást kaptak Feigl Amália és Kolofont Etelka, a tanári testület rendes tagjai.

Sinóros Szabó Erna internátusi nevelőnői teendők alól felmentést kapott. Ezzel szükségessé vált egy új nevelőnő alkalmazása; így kapott megbízatást egy nevelőnői állás betöltésére Unger Henrietta okl. elemi iskolai tanítónő.

Gosztonyi Margit r. tanítónő 1923. május hóban német-francia szakon középiskolai tanári szakvizsgálatot tett. Hogy e vizsgálathoz szükséges egyetemi tanulmányokat végezhesse, 1923. febr. 1-től az iskolai év végéig tanulmányi szabadságot kapott. Helyettesítését Varga László főhadnagy, az alreáliskola tanára és Reményi Margit voltak szívesek elvállalni.

Szabadságolások. Gosztonyi Margit február 1-től június 30-ig. (Tanulmány.) Miklós Berta febr. 12-től márc. 4-ig. (Családi ügyek.) Neustädter Frigyes május 2-től 19-ig. (Magánügyek.)

A tanulók számáról a statisztikai kimutatás ad felvilágosítást. Bentlakó növendékek száma 67. Ág. h. ev. 45, ref. 4., r. kath. 12, izraelita 6.

Tanítás és nevelés. A tanítás a vkm. 1918. évi 141330. számú rendeletével kiadott leányközépfiskolai tanterv szerint történt.

Különös gondot fordítottunk a növendékek valláserkölcsei érzelmeinek és honleányi erényeinek ápolására és fejlesztésére. A világháború, a forradalmak és a szerencsétlen békekötés nyújtotta gazdag tanulságokat a tanításban és nevelésben állandóan felhasználtuk és értékesítettük oly célból, hogy a tanulók fogékony lelkében erősítsük a vallásosságot, hazaszeretetet és felebaráti áldozatkészséget.

A tanulás és nevelés munkájának értékesebbé tételét szolgálták az ez évben bevezetett szülői értekezletek. A nov. hóban megtartott értekezleten Bakos Júlia r. tanítónő, a júniusi szülői értekezleten Miklós Berta r. tanítónő tartott előadást.

Az egészségi állapot rendkívül kedvező volt.

Látogatások. Az egyházkerület részéről Kapi Béla püspök látogatta meg az intézetet a záróünnepély alkalmával.

Az állam részéről Dsida Ottó tankerületi kir. főigazgató május 15.—18. napjain tartott hivatalos látogatást.

Azonkívül meglátogatta az intézetet Ramsay angol lelkész Kapi Béla püspök és báró Kaas Albert nemzetgyűlési képviselő társaságában.

Adományok. Az egyházkerületi pénztárnál befolyt adományok 3670.49 K, az intézeti pénztárnál befolyt adományok 6294.— K, összesen 9964.49 K.

Ösztöndíjak és jutalmak. Elértéktelenedés miatt ez idén az ösztöndíjak nem osztattak ki, hanem a tőkéhez csatoltattak. A következő adományok kerültek kiosztásra:

Schneller Aurél dr. isk. bizottsági elnök	2000 K
Czipott Géza ev. lelkész gyűjtése	4000 „
Deme László az „Erő“ című lap szekresztője	500 „
Jacobi Victor ev. lelkész	400 „
N. N. a két legjobb I. osztályú tanuló jutalmául	7500 „
N. N.	2000 „
N. N.	100 „

Összesen . 16500 K

Pénzjutalmat kaptak: Balikó Eszter és Gulácsy Éva I. o. tanulók 3750—3750 K, mint az I. o. két legjobb tanulója, Suhajda Margit III. o. t. 1000 K, Fölnagy Klára VI. o. t. 2000 K, Tóth Sarolta VII. o. t. 2000 K, Siftár Kamilla VIII. o. t. 4000 K.

Könyvjutalomban részesültek: Bárdossy Irma, Thold Éva II. o.,

Bárdossy Karolin III. o., Paazig Hermina, Várallyay Ilona IV. o., Kovács Györgyi, Losonczy Melinda, Mager Paula V. o., Kapi Vilma VI. o., Sass Ilona VII. o., Siftár Kamilla és Bognár Anna VIII. o. tanulók.

Huszár Károly nemzetgyűlési képviselő jótékonyági gyűjtéséből az 1921—22. iskolai évben Szakonyi Sarolta III. o. t. 3000 K-át, az 1922—23. isk. évben Balikó Erzsébet III. o. és Ponesz Aranka VI. o. tanulók 5000—5000 K-t kaptak.

Ezenkívül jutalomdíjak, könyvjutalmak, szemléltető eszközök adományozásával és iskolai gyűjtések pártfogásával is igen sokan szívesek voltak az intézetet támogatni. Mindezekért az intézet nevében valamennyi adományozónak ezután hálás köszönetet mondok.

Tandíjmentesség és tartásdíjkezdmény. Tandíjkezdményt élveztek: 1. A községi ág. h. ev. egyháztanács határozata alapján 5 tanuló összesen 4000 K értékben 2. A helyi iskolai bizottság határozata alapján 26 tanuló összesen 14000 K értékben. Tartásdíjkezdményt élvezett 10 tanuló összesen 380.400 K értékben.

A **segélykönyvtár** és kölcsönkönyvtár szolgálta a tanulók anyagi támogatását az egyre nehezedő megélhetési viszonyok között. A kölcsönkönyvtárból a tanulók, ha nem is ingyen, de legalább mérsékelt használati díj mellett kapták a könyveket. E könyvtárakat Suhajda Lajos r. tanár, helyettes igazgató kezelte.

Az **ifjúsági egyesületek** a lefolyt évben is szolgálták a vallásos és hazafias nevelés magasztos ügyét. Működésükről külön jelentések számolnak be.

A múlt évben kísérletképpen megkezdett leánycserkész-mozgalmat a tanári testület megszüntette.

Iskolai ünnepélyek: Szept. 5-én évmegnyitó; okt. 31-én a reformáció em'ekünnepe; febr. 1-én Petőfi-ünnepély; március 15-én 1848 emlékezete; június 17-én jótékonycélú ifjúsági ünnepély; június 21-én évváró.

A Petőfi-ünnep 9250 K és a jótékony-ünnepély 28 243 K bevételét a következőképen osztottuk szét: Az intézeti segélykönyvtárnak 1250 K, az aszódi „Petőfi” főgimnáziumnak 8000 K, összesen 9250 K.

Az intézeti segélykönyvtárnak	4000 K
Zsófia gyermekszanatórium	2000 „
József kir. herceg szanatórium	2000 „
Csecsemővédő-Egyesület Orsz. Közp.	2243 „
Városi Csecsemővédő Egyesület	5000 „
Városi szegényeknek	5000 „
Ev. nőegyletnek	4000 „
Egyházkerületi gyámintézetnek	4000 „

Összesen . 28243 K

VII.

Érettségi vizsgálatok.

Ezen évben harmadszor tartottunk érettségi vizsgálatot. 8 tanuló jelentkezett. Az írásbeli június 15., 16., 17. és 18-án volt. A szóbeli Pálmai Lajos elnöklete alatt és Boleman Géza erdészeti és bányászati főiskolai rektor, kormányképviselő jelenlétében június 23-án folyt le.

Jelesen érett 4, jól érett 4

Az írásbeli érettségi tételek a következők:

Magyar: Petőfi jelentősége a magyar irodalom fejlődésében. — Német: A fiatal hős (Fordítás magyarból németre), illetőleg Die Mutter im Epos „Hermann und Dorothea“. (Charakterbild). Szabad tétel. — Latin: Cicero: Tusculanae disputationes I. 41. De morte contemnenda — Mennyiségtan: 1. Valamely trapéz nagyobb párhuzamos oldala 3 m.-rel hosszabb, mint a kisebbik párhuzamos oldal, a kettő közti távolság pedig a két párhuzamos számtani középértéke. Mekkora a két párhuzamos és a kettő közti távolság, ha a kisebbik párhuzamos fölé szerkesztett négyzet kétszerese csak 7.75 m²-rel nagyobb, mint a trapéz területe? 2. A községből vezető országuton az A.-tól 7.6 Km-re az A. és a mellette fekvő B. község közti távolságot $49^{\circ}37'$ alatt látjuk. Ha az úton még 6 km-re tovább haladunk, úgy az előbbi látószög csak $34^{\circ}33'$ -nyi. Mekkora A. és B. közti légtávolság?

VIII.

Ifjúsági egyesületek.

A „Belmissió-Egyesület“ működése.

Az egyesület tisztikara: ifjúsági elnök Siftár Kamilla VIII. o. t. jegyző Tóth Sarolta VII. o. t.; pénztáros Sass Ilona VII. o. t.; ellenőr Kapi Vilma VI. o. t. s osztályonként 2—2 énekvezér.

Az egyesület az év folyamán 14 összejövetelt tartott. Ezeknek az összejöveteleknek állandó tárgya ének, imádság, bibliaolvasás és magyarázat volt, ezenkívül a tagok alkalmakként egy-egy költeményt vagy zenedarabot adtak elő, maguk készítette valláserkölcsi tartalmú kis munkákat olvastak fel. Egyébként az alsó osztályosok (I—IV. o.) folytatólagos olvasmánya Foerster: „Az élet művészete“, a felső osztályosoké (V—VIII. o.) Drumond: „Az átalakult élet“ c. munkája volt.

Okt. 31-én az egyesület reformációi emlékünnepélyt rendezett, melyen az előadás keretében megemlékeztünk a 400 éves lutheri újszövetségi bibliafordításról.

Említést érdemel a növendékek fokozódó érdeklődése a vallás-erkölcsi tartalmú iratkák iránt. Ezekből az aránylag igen olcsó füzetekből és vallásos folyóiratokból az év folyamán 30.000 K árút vett protestáns ifjúságunk.

A tagok évi adakozása összesen: 6337.— K volt.

ebből az egyházm. gyámintézetnek juttattunk: 792·12 K-t.

a pénztári maradvány: 5544·88 K,

ez összeggel az egyesület vagyonát a következő megosztás szerint gyarapítottuk:

I. a gyámintézeti pénztár vagyona volt 1922. jún. végén	712·16 K
fenti összegből	<u>2376·38 K</u>
Összesen	3088·54 K
II. az önsegélyző pénztár vagyona 1922. június végén	998·75 K
fenti összegből	<u>3168·50 K</u>
Összesen	4167·25 K

Ezen összegeken kívül az egyesület pénztárában 2 hadikölcsönkötvény van à 100 K névértékben.

Kiss István, vezetőtanár.

A Széchenyi Önképzőkör működése.

Az önképzőkör 1922. nov. 3-án tartotta alakuló ülését, melyen a tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: Siftár Kamilla VIII. o. t., alelnök: Tangelmayer Margit VIII. o. t., főjegyző: Tangelmayer Aranka VIII. o. t., aljegyző: Tóth Sárolta VII. o. t., főkönyvtáros: Löwensohn Malvin VIII. o. t., alkönyvtárosok: Gömbös Alice VII. o., Fölnagy Klára VI. o. és Losonczy Melinda V. o. tanulók.

A kör működése ez évben a következő volt: Tartottunk 1 alakuló, 5 rendes és 1 zárógyűlést. A rendes gyűlések tárgysorozatán 9 dolgozat (irodalmi, irodalomtörténeti, matematikai és természetrajzi tárgyú dolgozatok), 1 irod.-történeti szabadelőadás, 21 szavalt (19 magyar, 1 latin, 1 görög nyelven), 1 monológ, 1 melodráma, 11 zongora- és 3 énekszám szerepelt. Minden egyes szám után rögtöni szóbeli bírálatok voltak; írásbeli bírálat beérkezett 9.

A tagok száma 47. Az évi bevétel (50 K-ás tagsági díjakból) 2350 K; kiadás: jegyzőnek papirra 300 K, az évi jövedelem tehát 2050 K, melyet a Kőszegi Takarékpénztárban helyeztünk el. A kör összes vagyona az 1922—23. tanév végén $2415 + 2050 = 4465$ K, azaz négyezernégyszázhatvanöt korona.

Sinóros-Szabó Erna, vezetőtanár.

IX. Statisztikai adatok.

A tanulók száma, vallása, anyanyelve, magaviselete és tanulmányi előmenetele az 1922–23. évben.

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
	o s z t á l y								
<i>I. Beiratkozott:</i>									
Rendes tanulónak	30	27	27	27	8	18	13	8	158
Magántanulónak	4	—	3	2	2	—	—	—	11
Összesen	34	27	30	29	10	18	13	8	169
Kiharadt az iskolaév folyamán	5	—	1	1	—	—	—	—	7
Marad összesen	29	27	29	28	10	18	13	8	162
1. Ezek vallása:									
Ág. hitv. evangélikus	18	17	19	15	6	7	8	1	91
Református	6	2	3	5	—	—	—	—	16
Római katolikus	4	7	6	5	4	9	4	4	43
Izraelita	1	1	1	3	—	2	1	3	12
Összesen	29	27	29	28	10	18	13	8	162
2. Anyanyelvük:									
Magyar	26	26	23	26	9	18	13	8	149
Német	3	1	5	2	1	—	—	—	12
Vend	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Összesen	29	27	29	28	10	18	13	8	162
3. A szülők lakóhelye:									
Köszegi	13	11	10	14	3	14	10	3	78
Vidéki	16	16	19	14	7	4	3	5	84
Összesen	29	27	29	28	10	18	13	8	162
II. Vizsgálatot tett tanulók az év végén:									
1. Magaviseletük:									
Jó magaviseletű	25	27	26	27	7	17	13	8	150
Szabályszerű magaviseletű	—	—	—	—	1	1	—	—	2
Összesen	25	27	26	27	8	18	13	8	152
2. Előmenetelük:									
Minden tárgyból legalább jeles	2	—	4	—	2	2	2	2	14
„ „ „ jó	5	8	6	9	4	6	3	3	44
„ „ „ elégs.	19	14	17	18	4	10	8	3	93
Egy tárgyból elégtelen	1	2	2	—	—	—	—	—	5
Két „ „	1	2	—	1	—	—	—	—	4
Több „ „	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Összesen	29	27	29	28	10	18	13	8	162

A jövő iskolai év.

Augusztus 31-én bejáró tanulók felvételi, különbözeti és javítóvizsgálatai. Szept. 1-én és 3-án bejáró tanulók beiratása reggel 9-től 12 óráig. Szept. 4-én és 5-én bentlakó tanulók beiratása, 6-án bentlakó tanulók felvételi, különbözeti és javítóvizsgálatai. Szept. 7-én az év ünnepélyes megnyitása.

Fizetendő díjak: Felvételi díj és tanszerdíj 20 kg., tandíj 80 kg. búza. I-ső osztályos felvételi vizsgálat 360 K, javítóvizsgálat tárgyanként 1000 K, különbözeti vizsgálat tárgyanként 600 K.

Tandíjkedvezményért a folyamodványok a beiratás alkalmával nyújtandók be a helyi isk. bizottságnak címezve.

Különbözeti vizsgálatra kötelezettek azok a tanulók, akik más jellegű iskolából óhajtanak átlépni a mi intézetünkbe.

Bárminő bővebb felvilágosítást az igazgatóság ad.

TARTALOMJEGYZÉK:

	Oldal
I. Kormányzat, felügyelet	3
II. Tanári testület és tárgyfelosztás	3
III. Elvégzett tananyag	5
IV. A tanulók névsora	5
V. Internátus	7
VI. Adatok az 1922—23. isk. év történetéhez	11
VII. Érettségi vizsgálatok	15
VIII. Ifjúsági egyesületek	15
IX. Statisztikai adatok	17
X. A jövő iskolai év	18

